

Generalkommandoen sammen med Generalstaben er en Art Stat i Staten, en Art Embedsmænd med andre Forpligtelser og med andet Ansvar og følgelig ogsaa med andre Rettigheder end andre Embedsmænd til at gribe ind og øve Indflydelse. Jeg tror, at dette er uheldigt. Jeg har fra Krigens Tid mangen Erfaring om, hvad det betød, at man fra de to Partier, der den Gang dannede Oppositionen i Salen, og nu danner Flertallet, bestandig gjorde de militære Myndigheders Opfattelse til Prøvesten for, hvad der kunde blive politisk Enighed mellem Rigsdagens Partier om. Og jeg tror, at en Ordning, der gør det klart, at der ikke findes en saadan selvstændig Myndighed ved Siden af Forsvarsministeriet, vilde være den rette. Derfor har vi foreslaaet og haaber paa at kunne blive enige med vore ærede Modstandere, selv om man ikke skulde kunne blive enig om andet, om dette, at man lægger Generalstaben og Generalkommandoen ind som et Kontor i Krigsministeriet. I Tilknnytning dertil kan jeg sige, at jeg ønsker, at de saakaldte Adjudantstabe for Flaaden og Hæren forsvinder. De er opretholdt i Forslaget. Vi har den ejendommelige Ordning, at medens de Sager, der ikke forelægges Kongen af Ministrene personlig, for alle de andre Ministeriers Vedkommende forelægges af Kabinetsekretærene, saa forelægges de for de militære Ministeriers Vedkommende af Adjudantstabenes Chefer, ligesom disse er en Art militær raadgivende Kreds for Kongen. Jeg anser denne Ordning for skadelig for Landet og lidet heldig for Kongens Stilling og for Kongens Opfattelse af hans Stilling til de forskellige Myndigheder i Landet; og jeg tror, man vilde gøre klogt og ogsaa handle med Hensyntagen til Kongens Interesser, hvis Regeringen og Rigsdagen kunde enes om at afskaffe denne Ordning.

Jeg vender mig dernæst til Spørgsmaalet om den Maade, hvorpaa Mandskabet efter Regeringsforslaget skal tilvejebringes. Man opretholder fra Regeringens Side den tvungne Værnepligt, den tvungne Soldaterpligt. Det er blevet sagt af Ordføreren for Partiet Venstre, at man undertiden taler om denne Pligt som en Fare for Europas Fred, men siger han, de Hære, Danmark kan tilvejebringe ved Hjælp af den tvungne Soldaterpligt, er ingen Fare for Europas Fred. Det skal jeg give den ærede Ordfører Ret i; det er jo rart, at vi kan mødes paa eet Punkt, jeg tror heller ikke, dette kan betyde en Fare for Europa. Derimod tror jeg, at hele Opretholdelsen af Værnepligts-

systemet Landene over betyder en saadan Fare, og da vi ikke sikrer os selv ved at opretholde det i Danmark, synes jeg, det vilde være forstandigt, om vi ydede det beskedne Bidrag, vi kan, til en forstandig Udvikling paa dette Omraade ved at afskaffe denne Pligt. Det undrer mig ogsaa noget, at man fra Venstres Side staar haardt imod her. Venstre er jo ellers i de senere Tider, som en Gang i gamle Dage, Frihedsforkynderne indenfor de danske Partier. Men paa dette Omraade, hvor der er den stærkeste Tvang, der overhovedet findes paa noget Omraade indenfor det danske Samfundsliv, kræver man denne Tvang opretholdt. Jeg kunde fristes til at spørge: Hvor har den højtærede Landbrugsminister været henne, den Gang Ministeriet gav sin Tilslutning til dette Forslag? Den højtærede Landbrugsminister maa jo siges i dette Land at være Frihedens ivrigste Apostel og mest forkyndende Præst; overalt drager han frem med Friheden paa sine Læber. Han har desuden, saa vidt jeg har kendt ham, været en rigtig solid Antimilitarist, indtil han blev optaget i det nuværende Ministerium. Jeg kunde derfor have tænkt mig, at den højtærede Landbrugsminister, der ellers anses for Ministeriets stærkeste Villie — de ærede Ministre ved bedre end jeg, om dette er Tilfældet, men i Befolkningens Bevidsthed har den Opfattelse dannet sig —, jeg kunde have tænkt mig, at han havde gjort sin Villie, sin Opfattelse gældende paa dette Punkt, men det har han altsaa ikke. Man opretholder den tvungne Soldaterpligt, og paa hvilken Maade? Der møder hvert Aar 20 000, som erklæres for vaabendygtige. Af dem tager man til Hær og Flaade tilsammen 8 500. Der er nogle, der siger: Vi vil gerne ind, vi vil gerne være Ryttere, vi vil gerne være Trænsoldater for at lære at blive flinke Herskabskuske — men man siger: Loddet traf jer ikke, I maa gaa jeres Vej. Der er andre, der siger: Vi vil nødig ind, vi har andre Ting af større Betydning at passe; det strider mod vor inderste Overbevisning at være Soldat — men man siger: Loddet traf jer, I skal være Soldater. De Folk, man paa den Maade tvinger til Soldatertjenesten, en meget forskellig Tjeneste, 5 Maaneder for nogle, 18 for andre, alt tvangsmæssigt gennemført, dem byder man en Løn, der aldeles ikke svarer til den Løn, de kunde tjene udenfor.

Naar man taler om Spørgsmaalet Værnepligt, siges det hyppigt af vore ærede Modstandere, at den almindelige Værnepligt — det er det skønne Ord, man bruger — er en Sikring for Folkestyret mod Revolu-